

Opsamling af høringsvar til bruger- og pårørendepolitikker for borgere med handicap

31-08-2009

Sagsnr.
2009-72194

Dokumentnr.
2009-504367

Sagsbehandler
Bitten Christensen

Bruger- og pårørendepolitikkerne for borgere med handicap har været i høring hos Handicaprådet, Ældrerådet, Region Hovedstaden, bruger- og pårørendeorganisationer samt center- og brugerråd i Socialforvaltningens tilbud. Høringsperioden udløb 1. august 2009. Der er kommet høringsvar fra LEV-København, Frivilligrådet, Ældrerådene, Handicapcenter København, Dagcentret af 1962 og Dagcentret Strødammen, Handicaprådet og Danske Handicaporganisationer København samt Center for selvstændige boformer.

Der er ingen høringsvar fra brugere i Socialforvaltningens tilbud, men brugerne i arbejdsgruppen har løbende bidraget til indholdet i politikkerne, ligesom de har været repræsenteret gennem de frivillige organisationer.

Arbejdsgruppen for politikkerne har efterfølgende mødtes for at drøfte tilbagemeldingerne. LEV-København har siden fremsendt et supplerende høringsvar.

Generelle kommentarer

Mål- og rammekontoret for handicap og psykiatri

Bernstorffsgade 17, 4.
1592 København V

Telefon
3317 3219

E-mail
QU70@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683038

www.kk.dk

Tilbagemeldingerne er samlet set positive, og der udtrykkes tilfredshed med de to politikker. Høringsparterne peger dog også på en række kritikpunkter, men vurderer, at politikkerne kan anvendes i dagligdagen.

Der er dog ønske om tydeliggørelse og præcisering af visse afsnit, og der er i høringsvarene en række konkrete forslag til præciseringer. Socialforvaltningen har efterfølgende gennemskrevet de to politikker med henblik på at sikre klare og letlæselige politikker.

LEV-København er i deres første høringssvar utilfredse med, at deres forslag til høringsudgaverne ikke er medtaget. Det skyldes, at arbejdsgruppen består af mange forskellige interessenter, hvorfor høringsudgaverne er et resultat af de samlede tilbagemeldinger fra arbejdsgruppen.

Politikkernes omfang

Høringsparterne er uenige om omfanget af politikkerne. LEV-København ønsker kortfattede politikker på 3-4 sider, hvorimod andre høringsparter efterspørger uddybninger. Handicaprådet og Danske Handicaporganisationer København ønsker en uddybning af, hvordan dilemmaer mellem selvbestemmelse og de pårørendes behov for information håndteres i praksis. Dagcentret af 1962 og Dagcentret Strødammen samt Handicapcenter København ønsker politikkerne udbygget med beskrivelser af kompetencefordelingen mellem central- og lokalforvaltning.

Socialforvaltningen har lagt vægt på, at politikkerne er overskuelige og tilgængelige. Derfor er det forsøgt ikke at gøre politikkerne alt for konkrete, fx hvad angår kompetencefordeling og eksempler på håndtering af de dilemmaer, der nævnes i politikken. Samtidig skal politikkerne naturligvis berøre de temaer, som er betydningsfulde for brugere og pårørende. Derfor er der lagt vægt på at beskrive de konkrete tilbud, relevant lovgivning, centrale værdier mv. Dette er vigtigt for at skabe et overblik over mulighederne for indflydelse og inddragelse i Socialforvaltningen og ville ikke være muligt i en helt kortfattet version.

Pårørendes repræsentation i råd

Høringsparterne er også uenige om, i hvilket omfang pårørende skal være repræsenteret i forskellige råd. LEV-København ønsker, at der etableres pårørenderåd i de enkelte botilbud, hvis de pårørende ønsker det. Handicaprådet og Danske Handicaporganisationer København påpeger, at det i givet fald er særdeles vigtigt, at der opstilles nogle klare regler, så de pårørende ikke går mod borgerens selvbestemmelsesret, fx at de pårørende har brugerens samtykke til at

stille op i rådet.

Socialforvaltningen lægger vægt på, at selvbestemmelse er en overordnet rettighed, som ikke må krænkes. Samtidig udgør de pårørende en vigtig ressource, hvorfor det er centralt, at pårørende så vidt muligt er repræsenteret i alle råd. Det er efter høringen indføjet i pårørendepolitikken, at der skal nedsættes pårørenderåd på de enkelte botilbud, hvis mindst to pårørende ønsker det. Den enkelte pårørende skal have beboerens samtykke til at stille op til pårørenderådet på et botilbud. Pårørenderådene skal medvirke til at sikre, at alle brugeres interesser tilgodeses. Pårørenderådene må ikke drøfte forhold eller oplysninger vedrørende den enkelte bruger, og de temaer, som drøftes i pårørenderådet, må ikke krænke brugerens selvbestemmelse.

Dagcentret af 1962 og Dagcentret Strødammen mener ikke, at det bør være et krav, at der er pårørende i centerråd, da det kan være vanskeligt at finde pårørende til at deltage, bl.a. pga. brugernes relativt høje alder og deres ønske om maksimal selvbestemmelse.

Det er Socialforvaltningens opfattelse at de enkelte centre har en størrelse, der gør det muligt at finde pårørende, der kan deltage.

Håndtering af dilemmaer

Handicaprådet og Danske Handicaporganisationer savner stillingstagen til, hvordan konkrete dilemmaer håndteres. Fx situationer, der opstår i gråzonen mellem indflydelse på brugerens situation og indflydelse på det fælles, og når den pårørende medinddrages i at yde en indsats i forhold til brugeren, men ikke bliver medinddraget i beslutninger omkring indsatsen.

Socialforvaltningen har forsøgt at tydeliggøre, at selvbestemmelse er den overordnede rettighed, som skal stå centralt i håndteringen af denne type dilemmaer. Derudover skal Etisk Kodeks medvirke til at håndtere de dilemmaer, der eksisterer i hverdagen.

Inddragelse af pårørende i handleplansarbejdet

LEV-København har ønsket, at afsnittet om pædagogiske handleplaner på botilbud ændres, så det fremgår, at det er naturligt og sikrest at inddrage pårørende til voksne udviklingshæmmede i handleplanerne. Socialforvaltningen finder, at inddragelse af pårørende i handleplansarbejdet altid afhænger den enkelte beboers ønsker, hvorfor ændringsforslaget ikke imødekommes.

Selvbestemmelse og inddragelse af pårørende

LEV-København påpeger også, at det usædvanligt ofte anføres, at brugeren skal give samtykke til inddragelse af pårørende, mens

omsorgspligten kun omtales enkelte gange. LEV-København oplever, at det antydes, at pårørende ikke skulle ønske, at brugerne har selvbestemmelsesret. Socialforvaltningens intention er at understrege, at selvbestemmelse er en uomtvistelig præmis, som er helt central for prioriteringen i de tilfælde, hvor der er modstrid mellem brugernes og de pårørendes ønsker. Det betyder dog ikke, at der næres mistro til de pårørendes intentioner.